

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina . . . . . L. 2.000

Letna naročnina . . . . . L. 4.000

Letna inozemstvo . . . . . L. 5.000

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXVI. - Štev. 40 (1322)

Gorica - četrtek, 10. oktobra 1974 - Trst

Posamezna številka L 100

Bodrilna beseda koroškimi Slovincem

O zmagoslavnem nastopu slovenskega pevskega zbora »Gallus« iz Celovca v času od 26. avgusta do 9. septembra v raznih slovenskih središčih Sev. Amerike in Kanade smo prejšnji mesec že obširno poročali. Zdi se nam pa prav, zlasti ker bo ta odlični koroški zbor to nedeljo nastopil v Gorici, da objavimo še posebej govor bivšega senatorja slovenskega porekla Franka Lausche-ta, ki ga je imel na Gallusovem koncertu v Washingtonu. Po uvodnih spominih na svojo slovensko mladost v Clevelandu je v slovenščini takole nagovoril koroške pevke in pevce:

Hvala vam za vaše občuteno in dovršeno petje, ki ste nam ga prinesli v dar iz slovenske Koroške. In kaj naj vam mi damo v znak naše iskrene zahvale? Zagotovilo, da poznamo vaše posebne težave in da v vaši borbi za ohranitev in okrepitev dvanajststoletne slovenske dediščine na Koroškem stojimo z vami in vas podpiramo.

Koroška slovenska pesem, ki ste nam jo prinesli, je v svoji starodavnosti, folklorni posebnosti in glasbeni edinstvenosti morda najbolj pristen izraz slovenskega porekla in značaja dolin, ravnin in gora južne Koroške. Nocoj ni čas, da bi našteval številne druge slovenske značilnosti južne Koroške. Želim pa poudariti eno dokazno dejstvo, ki je tako nedvomno, da morda prav zato o njem tako malo govorimo in slišimo. V mislih imam najstarejšo obstoječo ustanovo vaše dežele in države — župnijski cerkev. Čeprav pod nemškimi škofi, je tudi danes na južnem Koroškem večina župnij s slovenskimi duhovniki in verniki. O tem nepretrganem dvanajststoletnem dejstvu pričča tudi to, da sta oba letošnja novomašnika na Koroškem slovenskega rodu. Če imajo o tem na Dunaju kake dvome, naj se obrnejo na celovškega škofa.

Zato ni samo vaša juridična pravica po členu sedmem zavazniške državne pogodbe z Avstrijo, temveč tudi vaša naravna in zgodovinska pravica in moralna dolžnost, da neustrašeno vztrajate na zahtevi po obveznih dvojezičnih šolah v vseh občinah južne Koroške, na pravici sorazmerne udeležbe slovenskih kulturnih in prosvetnih ustanov in državnih in državnih podporah in na popolni javni enakopravnosti slovenskega jezika po švicarskem in južnotirolskem vzgledu.

Prav tako je v smislu državne pogodbe pravica in dolžnost vaše matične države — republike Slovenije, da sama in prek zvezne vlade v Beogradu mednarodno uveljavlja te vaše pravice in ob-

veznosti Avstrije za dosledno izpolnitev sedmega člena državne pogodbe. Kot sopodpisnica te pogodbe mora tudi Sev. Amerika primerno podpreti te upravičene zahteve. V lastnem interesu Avstrije kot nevtralne države med evropskim vzhodom in zahodom pa bi bilo, da bi iz lastne politične modrosti kar najbolj širokogrudno tolmačila in izpolnjevala svoje državne obveznosti do koroških Slovincem, ki jih zagotavlja sedmi člen iste državne pogodbe, katera je Avstrijo rešila iz ruševin nacističnega rajha, ki je hotel Slovence zbrisati z evropskega zemljevida.

Dragi koroški rojaki! Zaupajte in vztrajajte! Pravica in bodočnost sta na vaši strani!

Sinoda škofov o stiski Cerkve

Oznanjevanje evangelija ne zahteva samo osebnih žrtv od Kristusovih služabnikov, ampak doživlja tudi huda nasprotovanja in ovire vseh vrst. Mnogi cerkveni dostojanstveniki so se pretekli teden, ko so poročali na škofovski sinodi v Rimu, ustavili zlasti ob tem dejstvu in ga osvetlili s pretresljivim pričevanjem.

Prvi je spregovoril ukrajinski primas kardinal Slipyj. »Ni nekaj grozotnega slišati — je začel Slipyj svoja izvajanja — če je duhovnik v Sovjetski zvezi, ker je na skrivaj opravil sv. mašo, obsojen na tri leta prisilnega dela ali če je drug duhovnik, ki je zbiral podpise za opravljanje bogoslužnih obredov, poslan v norišnico, pa ne zato, da ga na umu ozdravijo, temveč da ga napravijo norca? Mnogi duhovniki, verniki in redovnice umrjejo že ob zasliševanju zaradi prejetih udarcev. Le kako naj se še oznanja evangelij pod takimi pogoji? Sinoda bi morala protestirati na ves glas zoper tako ravnanje. Dolžnost Cerkve je, da obsodi vse krivice, ki kršijo svobodo vere, vesti, razuma in mišljenja. Zahtevati bi se moralo osvoboditev vseh, ki so zaradi tega v ječah ali internirani v umobolnicah. Kdo je bolj upravičen kot Cerkev terjati božjo in človeško pravico?«

O položaju Cerkve v Severnem Vietnamu, kjer so komunisti na oblasti, je poročal pomožni škof iz Hanoja. Prisotni sinodalni očetje so ga pozdravili z gročkim aplavzom. Vietnamski škof je dejal, da je za milijon vernikov komaj 300 duhovnikov na voljo. Toda Cerkev je v Vietnamu živa. Ko gredo ti kristjani k maši in morajo iti skozi poganske vasi, jih pogani pogosto sprašujejo, kam gredo. Odgovor je enostaven: »Gremo k maši počastit Jezusa.« In nekristjani se zamislijo: izgubljajo čas zaradi maše, a zgleda, da so srečni in zadovoljni.

Kriza, ki je že dalj časa zajela italijansko politično in socialno življenje, je pred dnevi stopila v novo pereče obdobje. Predsednik vlade Rumor je v roke predsedniku republike podal ostavko svoje vlade. Leone je ostavko sprejel in med tem že začel pogajanja za sestavo nove vlade. Tako je padla levosredinska vlada, ki so jo sestavljali krščanski demokrati, socialni demokrati ter socialisti, od zunaj pa so jo podpirali republikanci. To je bila peta Rumorjeva vlada in je živela komaj nekaj mesecev od zadnje vladne krize sem, ko državni poglavar ni hotel sprejeti ostavke takratne vlade in je tako proti prič-

kovanju političnih opazovalcev trenutno zakrpal razprtje med koalicijskimi strankami.

RAZLOGI Odstopa

Zakaj pa je prišlo do sedanjega odstopa vlade? Neposredno so ta korak izzvali socialni demokrati z izjavami svojega voditelja Tanassija. Ta je namreč obtožil socialistične partnerje v vladi, da vodijo nemogočo in izzivalno politiko ter da hočejo biti istočasno v vladi ter v opoziciji. Toda to je bil le bližnji vzrok krize. V resnici pa lahko iščemo pravi vzrok vladne krize drugje.

Znano je, da že dalj časa sem socialistična stranka vodi čudno politiko tako v odnosu do ostalih partnerjev vladne večine kot do opozicije (do komunistov namreč). PSI je kot vladna stranka že dolga leta soodgovorna za notranjo in zunanjo politiko in tako skupno z DC in PSDI pred italijansko javnostjo vezana za izvajanje določene politične linije leve sredine.

Temu pa vedno ni bilo tako. Že precej časa sem se PSI obnaša, kot da bi sedanja formula leve sredine ne zadoščala več. Po svojem političnem tajniku De Martinu je ustvarila znano teorijo o »naprednejših ravnovesjih« (čudno izrazoslovje, ki je lastno samo italijanskemu političnemu razredu) in pri tem seveda namigovala na novo zблиžanje s komunisti.

Med tem časom pa je tudi PCI zasnovala svojo posebno teorijo o »zgodovinskem kompromisu«, ki naj bi ga izvedle marksistične in katoliške sile. Komunistični prvak Berlinguer stalno in na vseh shodih ponuja to svojo »robo«, le da zaenkrat ne najde pravih kupcev.

Nočemo s tem trditi, da je vsa krivda za sedanjo krizo le na socialistih, ki je imajo sicer velik del. V sami večinski stranki, to je v DC, niso nove težnje po iskranju tesnejše povezave z levico in pri tem tudi s PCI. Tega ne prikrivajo zlasti njene levičarske struje, od »novih sil« do »bazistov«. Med njimi so stalna vrenja in njihov vpliv se kaže marsikdaj tudi pri raznih parlamentarnih akcijah stranke, ko se pojavijo prosti strelci. V tem je morda najbolj zgovoren primer prav Donat Cattin, ki vodi svojo čud-

no in utopistično politiko in s tem hote ali ne hote prispeva k rušenju demokratične trdnosti.

NOVA VLADA ALI NOVE VOLITVE

S tem smo nakazali le nekaj dejavnikov, ki sodijo v dialektiko zadnjih političnih premikov v Italiji. Tu se ne bomo spuščali v analizo desničarskih strank ali terorističnih in protidržavnih naklepov in spletk. Jasno je sicer, da tudi to zelo nevarno in negativno vpliva na državno nestabilnost. In prav zato je še toliko bolj potrebna hitra in uspešna rešitev te vladne krize.

Predstavniki vseh političnih strank so te dni spet poromali na Kvirinal in tam seznanili predsednika republike s svojimi pogledi in predlogi. Zaenkrat lahko le vzamemo na znanje mnenja in smernice, ki so jih v teh dneh že dale razne politične stranke. Med krščanskimi demokrati se govori o enotni podpori strankinemu tajniku Fanfaniju za mesto novega vladnega predsednika. Socialni demokrati še vedno odločno zagovarjajo svoja začetna stališča. Politični tajnik PSDI Orlandi je npr. izjavil, da stranka ne misli v ničemer popustiti in da bo trdno zagovarjala svoja stališča. Ne samo Orlandi je tudi napovedal, da bodo socialni demokrati za morebitno novo levosredinsko vlado s socialisti zahtevali prekinitev sodelovanja s komunisti v krajevnih odborih. Tega pa verjetno socialisti ne bodo sprejeli.

Položaj in stališča glavnih zainteresiranih strank za obnovitev dosedanje vladne formule so vse prej kot jasni. Teško je reči, kam se bodo usmerile vse odgovorne politične sile. Mnogo se govori tudi o možnosti predčasnih volitev. Izgleda pa, da si večina politikov teh ne želi. Zaveda se, da bi razpust parlamenta s temu sledečimi političnimi volitvami odprl novo in hudo neznanstvo v tej že tako trhlji in nezreli demokraciji.

Vsekakor nočemo biti preroki. Možna je vsaka rešitev. Treba je le postopati brez odloga in s pravih čutov odgovornosti. Vse drugo je poststransko. Rešitev in utrditelj demokracije velja vse več od osebnih in strankarskih interesov!

Zastrupljena Sava

Sava je zastrupljena, v njej so poginile vse ribe od Bleda do Kranja ter do Ljubljane in še čez. Tako je šla novica v zadnjih tednih v slovenskih časopisih.

V Mostah, južno od Jesenic, je velika vodna elektrarna, Sava je tam zajezena in na njej je veliko zbirno jezero. To so v septembru morali izprazniti in očistiti. V ta namen so odprli zapornice in spuстили iz jezera vso vodo. S tem se je izpraznila tudi vsa naplaka, ki se je v desetih letih nabrala v umetnem jezeru. Ta naplaka je pa bila polna industrijskih strupov, ki so se nabrali v glavnem iz jesiške železarne. Umazana in strupena gmota se je začela valiti po Savi in je spotoma pomorila vse, kar je bilo v Savi živega. Poginile so vse ribe. Celo zelenje ob bregu se je posušilo. »Delo« piše, da je bila to strahotna katastrofa, ki je zadelo Savo.

Nalivi in poplave, ki so bili v zadnjih dneh preteklega tedna po vsej Sloveniji,

so prizadeli tudi Gorenjsko. Morda bodo te velike vode odvrnile še večjo nevarnost, saj so odplavile naprej vse, kar je bilo v Savi.

Nova imena na škofovski konferenci v Rimu

Prvič je na tej sinodi navzoč zastopnik Cerkve v Sev. Vietnamu. Je to 74-letni škof Trinh Nhua-Khua. Državo Bangladeš zastopa msgr. Mihael Rosario. To ime je novo. Pri obeh Korejah in Kitajskih ni novosti. Na sinodo so prišli le zastopniki Južne Koreje in Taiwana (Formoze). Prvič je na sinodi prisotna tudi Vzhodna Nemčija. Zastopa jo kardinal iz Vzhodnega Berlina Alfred Bengsch. Ni pa nobenega škofa iz zahodnoafriške države Gvineje, kjer vlada levičarski diktator Seku Ture. Nadškof Čidimbo, ki ga v Vatikanu zelo cenijo, je že četrto leto v zaporu iz političnih razlogov.

Slovenski koroški pevski zbor »Gallus« je uspešno nastopal po Sev. Ameriki in Kanadi. To nedeljo ga bomo mogli slišati tudi v Katoliškem domu v Gorici

Odločni „ne“ preštevanju Neučinkovitost bivšega deželnega odbora

Dne 17. septembra je avstrijski kancler Kreisky povabil na posvet predstavnike strank, ki so zastopane v dunajskem parlamentu in v koroškem deželnem zboru (socialisti, Ljudska in Svobodnjaška stranka), da bi zavzeli stališče do dvojezičnih napisov in uradnega jezika na Koroškem. Sklenili so, da se pred izvajanjem določil državne pogodbe, ki zadevajo Slovence v Avstriji, izvede posebno ljudsko štetje manjšine.

To protislovensko in nezakonito stališče je postavilo socialistično vlado v isti koš z nemškimi šovinisti in v popolno nasprotje z zahtevami slovenskih predstavnikov v »kontaktnem komiteju«, ki ga je Kreisky ustanovil, da bi, kot je pravil, z manjšino iskal rešitve odprtih problemov. S sklepom o preštevanju je bilo torej vsako sodelovanje v komiteju odveč.

Koroški Slovenci so takoj reagirali: predstavniki Narodnega sveta koroških Slovencev in Zveze slovenskih organizacij so protestirali pri kanclerju, izstopili iz kontaktnega komiteja, obiskali 27. septembra SZDL v Ljubljani, kjer je predsednik Ribičič obljubil vso podporo SRS in SFRJ. Končno je bila v nedeljo 6. oktobra v Celovcu velika protestna manifestacija.

Zborovanje, ki sta ga sklicali obe osrednji organizaciji koroških Slovencev, je imelo več namenov: informirati javnost o resnosti trenutka, potrditi sklep o izstopu iz kontaktnega komiteja, dokazati, da organizaciji resnično predstavljata koroške Slovence (Nemci so namreč začeli zdaj pisati in govoriti v nasprotnem smislu).

Zborovanje je popolnoma uspelo in doseglo svoje cilje. V nabito polni dvorani in na balkonu Doma glasbe se je zbralo nad 700 koroških Slovencev: odborniki in zaupniki organizacij, deželni poslanec, dva župana, nad 60 občinskih svetovalcev, intelektualci in preprosti ljudje iz vseh krajev Koroške in vseh prepričan.

Prisotne je pozdravil predsednik NSKS dr. Tischler, nato je spregovoril predsednik ZSO dr. Zwitter. Dr. Zwitter je poudaril, da je sklep o preštevanju manjšine hujši od gonje proti dvojezičnim tablam jeseni 1972. Takrat so nastopali nahujskani nacionalisti, zdaj pa vlada in vse tri velike stranke. Štetje je protizakonito, ker ga državna pogodba ne predvideva. Ta predvideva namreč teritorialno načelo pri manjšinskih pravicah, ne številčno. Prav tako ne pozna vindišarjev. S štetjem Slovencev, ki še niso klonili terorju, bi vlada hotela še bolj zmanjšati že tako malenkostne pravice, ki jih predvideva 7. člen državne pogodbe. Koroški Slovenci so bili v kontaktnem komiteju vedno proti preštevanju, zato je s tem sklepom vlada sama prekinila dialog, sama bo tudi kriva, če bodo koroški Slovenci delovali v smeri internacionalizacije koroškega vprašanja, ker Avstrija ne izpolnjuje svojih meddržavnih obveznosti. Ob koncu je Zwitter apeliral na avstrijsko demokratično javnost in izrazil zaupanje v življenjsko moč manjšine.

Drugi govor je imel podpredsednik NSKS dr. Grilc. Omenil je, da bodo Avstrijci čez sedem mesecev praznovali 20-letnico državne pogodbe, s katero se je Avstrija osamosvojila. A koroški Slovenci ne bodo imeli kaj praznovati. Že kmalu po podpisu državne pogodbe so se na Koroškem obnovile nacionalistične organizacije, ki stremijo po likvidaciji slovenske manjšine. Zastavile in dosegle so več ciljev: uničenje obveznega dvojezičnega šolstva, omejitve uporabe slovenščine na sodiščih, postavitev dvojezičnih napisov le v nekaterih krajih (a so še te potem podrli). Zdaj so dosegle še zadnji cilj: preštevanje manjšine. Kontaktni komitej se je izkazal le kot alibi za varanje domače in svetovne javnosti, kajti vlada je sprejela vse predloge ekstremistov, odbila pa vse slovenske predloge. Značilno je, da je bil letos prvič na zboru neonaacistične Heimatdienst vidnejši predstavnik koroških socialistov. S to farso je potrpežljivosti koroških Slovencev konec. Proti preštevanju, ki je protizakonito (z njim bi padla sama državna pogodba, na katero bi države podpisnice ne bile več vezane), bodo koroški Slovenci bojevali odločilen boj. Pri tem mora stati manjšini ob strani država matičnega naroda, ki ima kot sopolisnica državne pogodbe tako pravico in dolžnost, kajti Avstrija bo klonila le pred mednarodnim pritiskom.

Po govorih, ki jih je stalno spremljalo gromovito odobravanje zbrane množice, se je odprl razgovor. Med drugimi je dr. Inzko obrazložil svoje delovanje v »štu-

dijski komisiji« (vanjo osrednji organizaciji nista hoteli stopiti); predstavniki Kluba slovenskih študentov na Dunaju in Mladja pa so predlagali protestni spreved po Celovcu v krajšem roku, vendar sta bili osrednji organizaciji za to, da se z njim še počaka zaradi organizacijskih problemov.

Sledilo je glasovanje o resoluciji, v kateri je odobritev sklepa NSKS in ZSO o izstopu iz kontaktnega komiteja, obveza za nujno delovanje v smeri internacionalizacije in poziv državi matičnega naroda. Pri štetju glasov ni bilo nobenega glasu proti in tudi nobenega vzdržanega.

—J

Slovensko duhovsko društvo

V odnosih med Cerkvijo in državo v Sloveniji je značilno, da Slovensko duhovniško društvo stopa v ospredje zmeraj, kadar so ti odnosi napeti. Tako se je zgodilo po letu 1945 za časa ljubljanskega škofa Vovka in apostolskega administratorja Mihaela Toroša. Oblast je v tistih letih silno podpirala Društvo slovenskih duhovnikov, ki je uživalo celo vrsto privilegijev, med drugim to, da so njegovi člani uživali zdravniško in pokojniško oskrbo in dobivali tudi neke vrste plačo, dočim so duhovniki-nečlani bili v velikem številu po zaporih, med drugimi sedanjim nadškof Pogačnik in pomožni škof Lenič. Potem je društvo stopilo v ozadje, ko so se z znanim protokolom uredili odnosi med Cerkvijo in državo v Jugoslaviji.

Sedaj je zaradi »Družine« in »Ognjišča« znova prišlo do napetosti med škofi in slovensko Zvezo komunistov. Pri tem je znova prišlo v ospredje tudi Slovensko duhovniško društvo. Razni partiji so to društvo pohvalili, posebno še Mitja Ribičič, tisti Ribičič, ki je v svojem govoru na Dolenjskem najbolj ostro napadel slovenske Cerkev, češ da oživlja klerikalizem.

Dne 25. septembra je Društvo slovenskih duhovnikov ali Cirilmetodijsko društvo, kot se tudi imenuje, obhajalo 25-letnico obstoja. Oblast v Ljubljani je za priložnost uporabila, da je ta jubilej slovesno proslavila. Duhovniki, člani društva, in zastopniki oblasti so se zbrali v Klubu poslancev in slovesno napili na čast temu jubileju.

Mitja Ribičič je imel slavnostni govor in seveda v njem pohvalil delovanje tega društva. Ribičiču je odgovoril dr. Stanko Cajnkhar, dolgoletni predsednik društva. »Izrazil je pričakovanje, da se bo novi odbor društva še bolj povezal s socialistično zvezo. Ob tem je pripomnil, da bi bilo »marsikaj drugače«, če bi vsi slovenski duhovniki stopili v društvo, zakaj »potlej se nekatere stvari, ki so se zgodile, ne bi zgodile.« (Delo 26.9.1974).

Prav gotovo bi se ne zgodile. Veliko duhovnikov bi ne bilo zaprtih in veliko bi jih danes uživalo pokojnino, ki je ne uživajo, in bili bi čaščenji, kot je dr. Stanko Cajnkhar. Kako bi bilo s svobodo in neodvisnostjo Cerkve na Slovenskem, je pa drugačno vprašanje.

Slovenska skupnost o raznih problemih

Svet Slovenske skupnosti je na seji dne 30. septembra posvetil glavno pozornost krizi, ki je na deželni ravni zajela stranke leve sredine. Po poročilih predsednika sveta Hareja ter članov izvršnega odbora

Odstop deželne vlade, ki ji je načeloval dr. Comelli, je imel velik političen odjek v vsej deželi Furlanija-Juljska krajina. Povzročil je niz komentarjev, ugotovitev in kritike.

Stališče Slovenske skupnosti je v krepkih besedah izrazil njen predstavnik v deželnem svetu dr. Drago Stoka. Njegov govor je bilo temeljito izpraševanje vesti odstopivšemu deželnemu odboru, ki v enem letu svojega delovanja ni znal rešiti skoraj nobenega problema, še najmanj pa zaščititi interesov slovenske narodne skupnosti, ki živi v deželi. Pa pre-pustimo besedo dr. Stoki samemu!

Je res nekaj tragičnega, da je deželna vlada padla prav v trenutku, ko bi morala

Stoke, Legiše in Dolharja se je razvila diskusija, v katero so posegli številni udeleženci.

Svet Slovenske skupnosti je nato odobril stališče, ki ga je ob deželni krizi zavzel izvršni odbor, ko je kritično ocenil delovanje deželnega odbora, saj se ni v enem letu svojega obstoja temeljiteje soočil s problematiko slovenske narodne skupnosti, tako kot se je v imenu stranke leve sredine zavzel v svoji programski izjavi predsednik deželnega odbora Comelli.

Svet je z zadovoljstvom vzel na znanje korake izvršnega odbora in svojega deželnega svetovalca, ki sta v posebnem pismu predsedniku deželnega sveta Berzantiju 18. septembra letos zahtevala, naj pride na dnevni red diskusija o zakonskem vsedržavnem osnutku, ki ga je svetovalec Stoka vložil 7. julija 1973 v deželnem svetu v imenu Slovenske skupnosti in SDZ iz Gorice in v katerem so predvidena zaščitna določila za slovensko narodno skupnost v Italiji.

Svet Slovenske skupnosti je nato obžaloval namero načelnikov svetovalskih skupin ter predsedstva deželnega sveta, po kateri bi moral iz formalističnih razlogov odpasti v splošni razpravi o odstopu deželnega odbora poseg deželnega svetovalca Slovenske skupnosti. Odločen nastop Slovenske skupnosti in slovenske javnosti, posebej tiska, pa je to nedemokratično namero preprečil.

Svet Slovenske skupnosti je nato v smislu sporazuma s strankami leve sredine imenoval zastopnike v razne komisije, in sicer Antka Terčona v upravni svet Glavne deželne bolnišnice in Trstu, Aleša Lokarja v zastopstvo mednarodnega zavoda Sesljan, Ladija Vremca v upravni svet tržaškega velesejma, Ignaca Marca v upravni svet tržaške dobrodelne ustanove, Teofila Simičiča v upravni svet tržaške Hranilnice in Zorka Hareja v upravni svet Stalnega tržaškega gledališča.

Ob koncu je svet Slovenske skupnosti ostro obsodil sklep avstrijske socialistične stranke, avstrijske ljudske stranke ter avstrijske liberalne stranke, da se Slovenci na Koroškem morajo prešteti. Ta pobuda je proti 7. členu avstrijske državne pogodbe in je proti vsakršnemu principu demokratičnosti, ker zakriva zgolj fašistične težnje avstrijskih vsedržavnih strank. Če se bodo morali koroški Slovenci prešteti, bo to prvi primer narodnostnega štetja v Evropi po drugi svetovni vojni.

Svet Slovenske skupnosti je izrekel slovenskim koroškim organizacijam, posebej NSKS svojo solidarnost v boju proti diskriminacijam avstrijskih oblasti in avstrijskih vsedržavnih strank.

„Spomini“ kardinala Mindszentyja

V Nemčiji so izšli v nemškem jeziku »Spomini« (Erinnerungen) madžarskega kardinala Mindszentyja. Za sedaj je izšel prvi zvezek, ki obsega čas od aretacije za božič leta 1948 do umika na ameriško veleposlaništvo po ponosrečenem poizkusu liberalizacije za časa Nagyja leta 1956. So torej spomini na čas ujetništva v komunističnih zaporih.

Spomini se začnejo z aretacijo in prvimi zasliševanji in mučenji. Kajti komunistične ječe so po pričevanju vseh, ki so vanje prišli, najprej mučilnice, potem šele pride ostalo. Ni bilo še človeka, ki je prišel v ječe komunistov kjerkoli na svetu, ki bi ne govoril o mučenjih. Posebno velja to za sovjetske ječe in za ječe sovjetskih satelitov.

Tudi kardinal Mindszenty pripoveduje, kako so ga v ječi pri zaslišanjih mučili na

razne načine, saj grede komunistična zasliševanja pač za tem, da obtoženec prizna, kar od njega zahtevajo. Ko kardinal ni hotel podpisati zapisnika, mu je zasliševalec rekel: »Pomnite, da tu morajo zaporniki priznati, kar mi želimo.«

Tudi Solženicin v knjigi Otočje Gulag pravi isto o sovjetskih ječah in zasliševanjih. Ista šola, zato enaki načini postopanja.

Kaznovani menihi

Stirje menihi na gori Atos so se letos v marcu uprli prizadevanjem carigradskega patriarha po ekumenskem zblizanju Cerkva in začeli stavkati pod geslom »Pravovernost ali smrt«. Sedaj so bili kaznovani s tem, da jih je cerkvena oblast prevedla v laiški stan.

biti čim bolj učinkovita. Zaradi nepomembnih motivov in osebnih razlogov, ki skoro nimajo povezave s politiko kot tako, smo doživeli ostavko deželnega odbora prav v času, ko bi bilo treba rešiti problem prevoza, stanovanj, probleme v zvezi s študenti in delavci.

Očitno so bili dejavniki, ki so padec vlade hoteli za vsako ceno. Slovenska skupnost ne bo točila za njo solz, pač pa želi ob odstopu vlade napraviti svoje zaključke politične vsebine.

Ugotavlja, da se v enem letu obstoja deželni odbor ni hotel spoprijeti konkretno z nobenim gospodarskim ali socialnim problemom dežele. Ni mu uspelo rešiti stanovanjskega vprašanja. Edino, kar je znal, je bilo uveljavljanje zakona 865/71 za vsako ceno, zakona, ki je krivičen za neposredne obdelovalce zemlje in za male posestnike.

30. junija 1973 je predsednik deželnega odbora Comelli v svojem programskem govoru med drugim dejal, da je »treba državljanom slovenskega jezika zagotoviti prek primernih ukrepov vedno bolj kompletno varstvo in zaščito njihovih narodnih in kulturnih značilnosti...«

Po enem letu pa, kaj je storila v tem smislu deželna vlada, sestavljena iz predstavnikov Krščanske demokracije, socialistov, socialnih demokratov in republikancev?

Edino, kar velja omeniti kot nekaj pozitivnega, je bila mednarodna konferenca o manjšinah v Trstu, ki jo je v glavnem finančno omogočila dežela. Vse drugo pa je ostalo neizpolnjeno.

Se več! V zadnjem letu se je položaj z ozirom na slovensko manjšino zelo poslabšal. Dovolj je npr. brati pismo italijanskega zunanjega ministra Mora, ki ga je naslovil na predsednika tržaške pokrajine in na predsednika pripravjalnega odbora za mednarodno konferenco o manjšinah dr. Zanettijal!

V tem pismu govori Moro celo o »slovenskih manjšinah«, kakor da bi bile tri ali štiri in ne ena sama in to slovenska. Nadalje je minister v pismu priporočil »oprezno modrost«, ki je »potrebna ob morebitnih zaključkih v zvezi z mednarodno manjšinsko konferenco«.

Po tridesetih letih torej, odkar je v ve-

ljavi demokratična ustava, ki izrecno brani jezikovne manjšine, po dvajsetih letih Londonskega sporazuma, ki je tudi zaščitil pravice slovenske manjšine, naj bi po Morovih besedah bila potrebna »oprezna modrost!«

Po vsem tem je očitno, da deželna vlada v enem letu svojega obstoja ni znala ali ni hotela učinkovito in naglo spoprijeti se s problemi slovenske manjšine. Dobra volja je bila sicer s strani odbora ponovno izrečena, zadnjič s strani predsednika deželnega odbora dr. Comellija ob proslavi 30-letnice odprniškega gibanja, toda to je daleč premalo.

Zeleti bi, da se kriza deželnega odbora reši takoj in se ne izgublja časa za nekoderista prerakanja. Naj bi hitro prišlo do nove deželne vlade, ki bi bila zmožna rešiti probleme, ki težijo prebivalstvo dežele Furlanija-Juljska krajina.

RAZNO

Hotel je ostati zvest domovini

Tako je dejal nadškof Pereira iz portugalske vzhodnoafriške kolonije Mozambik, ko je bil na namig iz Vatikana prisiljen odstopiti. Ob odstopu je dejal, da afriški narodi še niso zreli za samostojnost in da mnogi morajo biti hvaležni Evropejcem za gospodarsko in kulturno pomoč. Skušal je tudi opravičiti portugalske vojake, češ da niso nikaki svetniki, če so nekateri izvajali nasilstva nad domačim prebivalstvom.

Izjava anglikanskega primasa

Anglikanski primas dr. Ramsey, ki bo prihodnji mesec šel v pokoj, je izrazil zadovoljstvo nad zblizanjem med katoličani in anglikanci. Dejal je: »Po zaslugi Janeza XXIII. se počasi uresničuje, kar je bilo še pred desetimi leti nemogoče.«

Italijanska pomoč Juž. Vietnamu

Italijanska dobrodelna ustanova »Caritas« je začela graditi v Juž. Vietnamu naselje, v katerem bo našlo svoj dom 2.310 družin, kar pomeni 11.500 oseb, ki jim bo dano v uporabo človeka vredno stanovanje.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Smrt redovne sestre iz Opatjega sela

Ani Marušič vd. Jelen iz Doberdoba je 23. septembra umrla sestra, ki je bila redovnica v kongregaciji sester sv. Križa, ki imajo generalno hišo v kraju Ingenbohl v Švici. Te sestre so imele do nedavnega svojo hišo (Villa Concordia) tudi v Gorici na korzu, pa so jo morale zaradi pomanjkanja osebja letos opustiti.

Zaradi starosti se Ana Marušič ni mogla podati na dolgo pot, da bi se udeležila pogreba, zato je namesto nje pohitela tja njena hči Alma s možem in sinčkom. Pogreb je bil v sredo 25. septembra popoldne v kraju Besozzo (Varese), kjer je pokojna sestra Korsina (takšno je bilo namreč njeno redovno ime) preživela svoja zadnja leta. Pogreb je vodil monsignor, ki je hišni duhovnik pri sestrah, ob asistenci dveh sobratov duhovnikov. Na pogreb je prihitelo tudi kakih deset slovenskih sester, ki delujejo v sosednjih samostanih iste kongregacije.

Pokojna sestra Korsina Marušič je bila rojena leta 1893 v Opatjem selu pri »Speretovih« in je pri krstu dobila ime Bernarda. Njena starejša sestra Marija (umrla je leta 1961 kot sestra Ambrozina v Arco) je odšla k sestram sv. Križa. Bernardi je bilo po njej silno dolgčas in zato jo je pogosto obiskovala, dokler ni še v njej sami dozorel sklep, da ji sledi v redovniškem poklicu.

Materi je bilo seveda težko, da bo izgubila kar dve hčeri v kratkem času in ji je le s težavo dala dovoljenje. Tako je Bernarda komaj 14-letna kot pripravnica potrkala še ona pri sestrah sv. Križa. Življenjska pot jo je vodila najprej v Gradec, nato med sestro v Trst, v deški zavod v Bozen, v Arco ob Gardskem jezeru, kjer je bila bolniška sestra in končno v Gorico, kjer je delovala v domu za stare in onemogele.

Ko je v januarju 1971 obhajala biserni jubilej (60-letnico) redovnih obljub, je prejela posebne čestitke od generalne prednice iz Ingenbohla, s katerimi se ji ta zahvaljuje za vse njeno obilno delo, ki ga je izvršila v 60 letih v kongregaciji se-

ster sv. Križa bodisi kot navadna sestra bodisi kot prednica.

Pokojnica je bila vsem sosestram vzor molitve in spokornega življenja, posebno pa je vredna vsega občudovanja in posnemanja, ker so jo vsi poznali kot sestro, ki ni nikdar rekla žal besede čez bližnjega, pač pa je vedno vse rada opravičevala in zagovarjala.

Prav gotovo je zdaj pokojna sestra Korsina skupaj s sestro Ambrozino že v številu izvoljenih devic, ki »gredo za Jagnjetom, kamor gre« in mi se tega z njo veselimo, sorodnikom pokojne pa izrekamo iskreno krščansko sožalje.

Bralci pišejo

Besede, ki jim ne sledijo dejanja

Bral sem v ljubljanskem verskem časopisu »Družina« članek »Srečanje jugoslovenskih teologov«, ki nosi datum 19. junija. V tretjem odstavku tega članka stoji sledeče: »O teh vprašanjih — kako vcepiti in izraziti evangelij sedanjemu svetu — bodo razpravljali tudi na jesenski škofovski sinodi v Rimu. Zagrebški stanek je hotel biti neke vrste priprava in prispevek k temu rimskemu srečanju. Posebej smo se ustavili ob vlogi jezika pri evangelizaciji.«

In prav o tej vlogi jezika bi vprašal: zakaj se vsiljuje Slovincem (in mislim na slovenski kraj, ki pa spada pod zagrebško škofijo) hrvaško bogoslužje, če je pa zadnji koncil določil, naj se evangelij oznanja v jeziku, ki ga ljudstvo govori in razume? »Cerkev bi teptala dostojanstvo naroda in bi se izneverila svojemu poslanstvu, če bi mislila, da lahko oznanja evangelij poslušajoč se kulturnih izrazov, ki so tuji narodu samemu.«

Ali naj se ponovi v omenjeni slovenski vasi to, kar se je zgodilo v Ricmanjih pri Trstu, da je posvetna oblast pokazala večjo razsodnost kakor cerkvena s tem, da je povzdignila ricmanjsko kaplanijo v župnijo in tako napravila konec razkolu, ki je trajal več let? E. F.

Bogata „glasbena jesen“

Como, sredi septembra

Mesto Como ne slovi samo po svojih lepih kottičkih okoli slikovite jezerske obale, polnih odpočljivih oaz in opojnih vrtnih gred, ki se stikajo z larijskimi valovi. Mimo vsega tega in še naravnost v jezero vdeležih gorskih obronkov ima to prijetno severno lombardsko mesto še kaj pokazati. Ze bližnja meja s Švicco mu daje pravi srednjeveški značaj... in ali ni nekdanj segala do sem tudi oblast ogleskih patriarhov in celo goriških nadškofov?

Umetniško in zgodovinsko podoba mesta razodevajo neštete cerkve in palače, ki pričajo o posameznih dobah mestnega razvoja. Zgodnje romanska bazilika S. Abbondio s petimi ladnjami, prav tako romanska San Fedele v starem delu mesta, mogočna gotška stolnica v samem središču, ob njej srednjeveško pozidan Broletto — stara mestna palača, dalje Palazzo Cernezzu z renesančnim licem, ob jezerskem sprehodu baročna Villa Olmo; še bi lahko naštevali vse tja do novejših spomenikov. Iz vseh diha neko svojsko vzdušje dobe, v kateri je posamezna stavba nastala. In prav v omenjenih cerkvah in palačah smo lahko kot že prejšnja leta tudi letos poslušali koncerte, glasbene popoldneve in večere, ki jih prireja komški »Autunno musicale«. Na teh koncertnih prireditvah si podobno kot v navedenih poslopih sledijo stilno različne dobe glasbenega ustvarjanja in tako nudijo poslušavcu širok prerez muzikalne dejavnosti skozi stoletja.

Glasbeni »week-end« na tem festivalu obsega navadno posrečen izbor koncertov iz raznih zvrsti ter obdobja glasbe. Cerkevna glasba, komorne zasedbe, solistični nastopi, majhne folklorne skupine, vse to najde svoje mesto v štiriurnem programu. Teh je kar lepo število, saj se festival odvija dober mesec, od začetka septembra tja v oktober.

Kot najbolj zanimiv koncertni nastop lahko v tem programu enega izmed week-endov, ki sem se jih udeležil, zabeležim prvi koncert cerkvene glasbe v mestni stolnici. Na sporedu je bil Händlov oratorij »La Resurrezione« (Vstajenje), ki sta ga izvajala orkester I Pomeriggi Musicali iz Milana in zbor »I nuovi cantori« iz Coma. Dirigent je bil Alberto Zedda, ki je tudi izvedel novo revizijo Händlova dela. Kot solisti so peli Slavka Taškova, Lynne Strow, Montserrat Aparici, Gennaro De Sica ter Ibrahim Moubayed. Oratorij spada med Händlova mladostna dela (skomponiral ga je, ko mu je bilo šele dvajset let). Prvič so ga izvajali v Rimu za veliko noč leta 1709, dirigiral pa ga je Arcangelo Corelli. Händel je v tem oratoriju še zelo pod vplivom italijanske šole in pri poslušanju nam lahko večkrat pride na misel italijanski mojster oratorija Carissimi. Delo je v glavnem sestavljeno iz solističnih delov, arij in duetov; zbor ima tu res neznatno vlogo. Prav v tem se kaže velika razlika z zrelim Händlom in njegovimi mogočnimi zborovskimi oratoriji iz angleške dobe. Vsekakor pa ima »Vstajenje« mnogo glasbenih biserov in izrazito lirčno zasnovano, ki spet loči mladostno delo od zrelih dramatičnih zasnov. Celotna izvedba je na komškem festivalu doživela res lep uspeh in tako dala možnost marsikomu, da odkrije tudi še skoraj neznana dela velikega skladatelja nemškega baroka.

Naslednji dan je bil posvečen komornim in solističnim glasbenim užitek. Na monumentalnem dyorišču mestne palače Cernezzu je nastopal godalni kvartet »Amatis«, ki je dosegel lepe uspehe v evropskem glasbenem življenju. Izvajal je Schubertovo in Bergovo glasbo. Zvečer pa je v Brolettu nastopil pianist Massimiliano Damerini s Chopinovimi in Lisztovimi deli.

V nedeljo smo se za večerni koncert preselili v Cantù. To je znano obrtniško mesto, ki pa je že doseglo velik razvoj in pokazalo tudi svoja kulturna zanimanja. V okviru komškega festivala in s sodelovanjem domačega kulturnega društva je bil v krasni romanski baziliki Galliano godalni koncert s sodelovanjem violine, viole in čela. Poslušali smo Mozartova, Beethovnova ter Kodalyjeva dela. In prav v tej obnovljeni in s freskami bogati baziliki je tudi glasba spet svojsko zaživela. Muzikalni utrip in starodavna stenska slika sta vtila celotnemu koncertnemu večeru lasten ton.

Poseben seminar pa je iste dni obravnaval različne probleme glasbenega poučevanja. To je bil pravi »laboratorij« (tako ga tudi imenuje program) in je analiziral npr. igro in dramtizacijo, rabo

loka pri godalih, različne aspekte lombardske folklorne itd. Prav domači folklori je bil tudi posvečen zadnji večer, ko so na sugestivnem trgu pred cerkvijo San Fedele pristni lombardski stari pevci izvajali še neobdelano folklorno glasbeno bogastvo.

»Autunno musicale« v Comu pa ima že tradicionalne dneve, ko je na sporedu izrazito sodobno glasbeno ustvarjanje in podoživljanje. Na koncertih (če jih sploh lahko tako imenujemo) se predvaja samo avantgardno glasbeno (bolje: akustično) snovanje. To so dnevi »nove glasbe«. Samo nekaj primerov, ki že v naslovu ponazorjuje vrsto sodobne zvočne-muzikalne govornice: computer music, audiovisuel, prima materia itd. Spet nastopa laboratorij, tehnika poslušanja ter improvizacije ali organizacije zvokov — vse to v iskanju novih zvočnih oblik in možnosti. Še en primer: kolektivne vokalne improvizacije. Poglejmo, kaj pravi k temu program: »...sem se uvrščajo različna osebnosti in glasbena izkustva posameznih članov... kar želimo doseči ni nujno neki umetniški rezultat, temveč vtapljanje v vesoljno vibracijo... tiha udeležba ali pa združitev lastnega osebnega zvoka s tistim, ki ga oddaja »prva materija«...«

Eksperiment ali navdih? Akustika ali glasba? Mislim, da še vedno raje ostajam pri notah in glasbilih. Stroj pa prepuščam tehnikom...

Andrej Bratuž

Frank Bükvič - Ljudje iz Olšnice

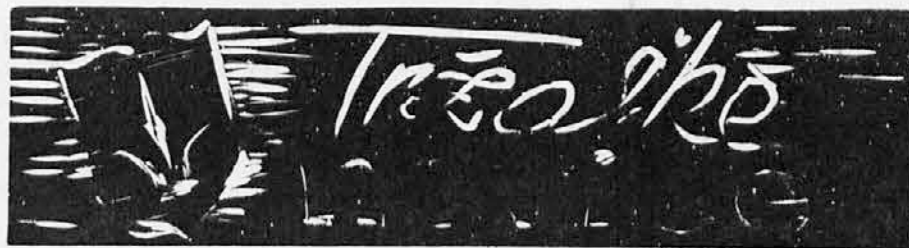
Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu je izdala kot svojo 87. publikacijo delo Franka Bükviča, »Ljudje iz Olšnice«. Bükvič je kot pisatelj nastopil šele v emigraciji. Iz bogatih doživljajev vojnih let črpa snov za svoja dela. Uveljavil se je že kot 23-letni študent graške univerze s 560 strani obsegajočim romanom »Brezdomci«.

Lani pa je dozorelo njegovo drugo delo, »Ljudje iz Olšnice«. Tudi ta knjiga obravnava dogodke in grozote zadnje svetovne vojne, kakor so jih doživljali ljudje iz Olšnice, to je Murske Sobotne.

Frank Bükvič se je rodil v Puconcih pri Murski Soboti leta 1923. Studiral je v Murski Soboti, naredil vojno maturo in položil višji tečajni izpit. Pobernil je v Gradec, kjer je dve leti študiral medicino. Leta 1943 je pred Gestapom spet pobegnil domov. Mursko Sobotno so takrat upravljali Madžari, ki so Bükviča aretirali in ga v verigah odpeljali v Pečuh v ječo. Zaradi pomanjkanja dokazov so ga sicer izpustili, a komaj mesec zatem spet aretirali. Šel je skozi enajst taborišč. Končno je iz zadnjega (Straflager Lanzerdorf) pobegnil novembra 1944. Na meji so ga ujeli in zaprli v nemško Radgono, odkoder je čez dober teden spet pobegnil. V januarju leta 1945 so ga gestapovci v Murski Soboti ponovno aretirali. Njegovo burno življenje se je nadaljevalo med novimi aretacijami in pobegi. Po sedmem pobegu so ga Madžari vtaknili v vojsko, brez puške in uniforme. Aprila 1945 so ruske čete vkorakale v Prekmurje in Bükvič se je pridružil aktivistom v slovenskem Porabju, ki ga je Tito želel priključiti Sloveniji. Ko je leta 1948 Stalin vrgel Tita iz Kominforma, je tudi zadeva slovenskega Porabja padla v vodo. Bükvič se je leta 1945 vpisal na medicinsko fakulteto v Ljubljani, a že naslednje leto je prostovoljno zapustil Jugoslavijo in odšel v Gradec, kjer je položil doktorat iz političnih ved. Leta 1951 se je izselil v ZDA, delal v začetku najpreprostejša dela, se učil angleščine in leta 1960 doktoriral še na newyorški univerzi. Sedaj predava na ameriški univerzi nemško in sovjetsko literaturo. Poročil se je s Korošico iz šmihelske fare ter ima sina in hčer, ki študira, sin astrofiziko in glasbo, hči pa biologijo.

To je v kratkem razgibano življenje prekmurskega pisatelja, ki je že samo po sebi najbolj razburljiv roman. Zato so pa tudi prizori iz knjige »Ljudje iz Olšnice« del njegovih doživljajev in beganj iz zaporov v svobodo.

Bralcu, ki ne pozna predvojnih razmer v Murski Soboti, se bo čudno zdelo, kako da pisatelj obravnava v tej knjigi zlasti vprašanje Judov. Avstrijski cesarji so Jude izgnali iz Slovenije, medtem ko jih Ogrski ni izgnala; zato so Zidje ostali v Prekmurju skoro do konca druge svetovne vojne. V sami Murski Soboti jih je bilo nad 500. Skoro vsi so končali v nacističnih krematorijih.

Šole na Tržaškem

Dokončnih podatkov o številu učencev na slovenskih osnovnih šolah še ni, a v novem šolskem letu je na teh šolah 12 razredov več kot lani, in sicer: po en razred v Zavljah, Mačkoljah, Borštu, pri Sv. Ani, v ul. sv. Frančiška, v Bazovici, Gropadi, Trebčah, Sempolaju in v Mavhinjah; dva razreda pa na Katinari. Tako imamo zopet petrazredne šole na Katinari, v Bazovici, v Gropadi in v Trebčah; šola v Zavljah je povezana s šolo pri Korošcih-Sv. Barbara, kakor že Ricmanje in Domio ter Zgonik in Salež.

V nižjih in višjih srednjih šolah na Tržaškem je tako letos vpisanih 59 dijakov več kot lani.

Na znanstvenem liceju je vpisanih skupno 188 dijakov (10 razredov), na klasični gimnaziji in liceju 65 (5 razredov), na učiteljsku 106 (7 razredov), na trgovskem tehničnem zavodu 184 (9 razredov). Na srednji šoli pri Sv. Jakobu je vpisanih 85 dijakov (6 raz.), pri Sv. Ivanu 99 (6 raz.), na Katinari 26 (3 raz.), v Rojanu 36 (3 raz.), na Opčinah 126 (6 raz.), na Proseku 100 (6 raz.), v Sv. Križu 28 (3 raz.), v Nabrežini 102 (6 raz.), v Dolini 129 (6 razredov).

Na industrijski strokovni šoli je vpisanih 55 dijakov (3 razredi). Predvideno

je, da bo v okviru učiteljskega v Trstu delovala tudi triletna učiteljska šola za otroške vrtnarice (če bo dovolj prijavljenih). Tržaška občina je odprla nov slovenski otroški vrtec v mestu, ki bo imel svoje prostore v Dijaškem domu.

Semenišče v Trstu

V soboto 5. oktobra je tržaški g. nadškof odprl šolsko leto v tržaškem semenišču. V malem semenišču bo letos samo nižja srednja šola. Dijaki iz gimnazije in liceja, ki jih je pa letos zelo malo, bodo obiskovali državne šole. V teologiji bo šest bogoslovcev. Za novega špirtuala je bil imenovan g. Mario Cividin.

Društvo slovenskih izobražencev začenja svojo novo sezono

Kakor v preteklosti, tako bo imelo tudi letos DSI v Trstu svoje kulturne večere v dvorani v ulici Donizetti 3. Za zdaj je določen program za ponedeljke v letu 1974 in obsega vprašanja od literature do šole in naše zemlje. Razen tega bomo posvetili en večer vprašanju Cerkev in novim knjigam.

Prvotno je bil napovedan za prvi večer, to je 14. t.m. prof. Edvard Kocbek, ki obhaja svojo 70-letnico življenja. Zaradi bolezni pa smo morali njegov prihod odložiti za en teden in bo prišel 21. oktobra. Na prvem večeru, 14. oktobra bomo predvajali film o Borisu Pahorju, nato pa bo pisatelj sam odgovarjal na nekatera vprašanja v zvezi s svojo knjigo. Razen tega bo na večeru tudi Irena Žerjal, ki je pred kratkim izdala svojo pesniško zbirko in bo prav tako odgovarjala na vprašanja. Zamenjana sta torej prva dva večera.

Začetek predavanj je vedno ob 20.15. Posebej opozarjamo, da je v prostorih odprta tudi razstava slikarja Kocmana.

Rojan

V zadnjih dneh smo imeli dva pogreba. V torek 1. oktobra smo pospremili k zadnjemu počitku Josipa Žerjala z Vernielisa, ki ga je smrt rešila hudega trpljenja. Nekako pred enim letom so mu zaradi rakastega obolenja odrezali nogo, kar pa boleznini ni ustavilo. Pogumno je prenašal svoje trpljenje in še vedno našel dovolj moči, da se je kaj pošalil.

Nekaj dni prej, v četrtek 26. septembra

Slovenska skupnost se pripravlja na občni zbor

V teh dneh razpošilja Slovenska skupnost vabila za občni zbor, ki bo 19. oktobra popoldne in 20. oktobra dopoldne v prosvetni dvorani v Barkovljah. Po raznih znakih sodeč, bo ta občni zbor posebno važen iz več razlogov.

Prvič zato, ker sovpada s hudim gospodarskim in političnim stanjem v italijanski državi ter v svetu nasploh. Tudi Slovenska skupnost mora vzeti na znanje ta položaj ter ustrezno potegniti zaključke. Drugič zato, ker bo ta občni zbor pomenil nekak obračun delovanja v preteklih dveh letih z vsemi izkušnjami levo-sredinskega sodelovanja in z mnogimi volilnimi rezultati. Zanimiv bo obračun v tistih javnih upravah, ki so pomembnejše, kot v tržaški in nabrežinski občini. Občni zbor bo tudi pomemben, ker bo predstavljal verno ogledalo notranjega razvoja v sami Slovenski skupnosti z vsemi ravnovesji med različnimi skupinami, ki sestavljajo Slovensko skupnost. Važnost občnega zbora bo tudi v tem, ker bo iz tega zasedanja morala iziti politična smer, ki bo začrtala pot vsej slovenski samostojni politični dejavnosti v prihodnjih mesecih, ko se obetajo težki časi preizkušnje ne samo za italijansko demokracijo ampak tudi za nas. In končno bo občni zbor Slovenske skupnosti pokazal, na kakšni stopnji je povezanost Slovencev v zamejstvu in kakšni so odnosi z brati na Koroškem in v matični domovini, kar je odločilnega pomena za čvrst in vsklajen razvoj slovenske narodne skupnosti.

Na občnem zboru bosta baje predstavljena dve listi, ki se bosta potegovali za večino v svetu Slovenske skupnosti: ena bo v glavnem izraz Slovenskega ljudskega gibanja, druga pa bo združevala krščanske socialce dr. Legiše in neodvisne dr. Dolharja. Kaže tudi, da bodo na tej drugi listi nekateri predstavniki Slovenske levice.

Z. P.

pa smo pokopali Pino Ukmar s Scale Sante, ki je dočkala visoko starost 83 let. Zares jo bomo pogrešali v naši župnijski skupnosti, saj jo je samo bolezen zadržala, če ni prišla k nedeljski maši. Dokler je mogla, se je udeleževala naših romanj. Pomagala je povsod, kjer je bilo treba pomagati.

Naj boljši Bog nakloni obema umrlima večno mladost, prizadetim pa deli svojo božjo tolažbo.

Trebče

Na rožnovensko nedeljo 6. oktobra je minilo štirideset let, kar je msgr. Alojz Rozman nastopil službo v Gospodovem vinogradu. Ves ta čas je zvesto služil Bogu, Cerkev in svojemu narodu. Posebno požrtvovalno se posveča mladini, z velikim veseljem prihaja na skavtske sestanke, budi navdušenje za slovensko pesem. Župljanj iz Trebč znamo ceniti njegove napore in prizadevanost. Zlasti mi mladi smo mu iz srca hvaležni za skrb in ljubezen, s katero spremlja našo rast. Naj mu Bog podeli veliko zdravja in moči, da bi lahko še dolgo bival in deloval med nami!

Mladina iz Trebč

Turistična sezona v tržaški pokrajini

Tujskoprometna dejavnost v tržaški pokrajini beleži v obdobju januar-julij le malenkostno zmanjšanje nočitev v hotelskih stambah. Letos je bilo 431.742 nočitev, lani v istem času pa 431.879. Ti podatki so bili objavljeni v mesečnem poročilu pokrajinskega urada za statistiko trgovinske zbornice v Trstu. V hotelih tržaške pokrajine je v juliju bilo 43.883 nočitev italijanskih gostov in 39.186 tujcev.

O gostinstvu so v preteklih dneh govorili na sestanku v Vidmu, kjer so se pod predsedstvom deželnega odbornika za turizem Devetaga zbrali predstavniki vseh turističnih ustanov dežele. Prisotni so bili tudi strokovnjaki propagandne agencije »Publinter WPT«, kateri je bila zaupana kampanja za leto 1975. Na sestanku so nakazali pobude, ki naj bi jih izvedli v prihodnji kampanji, da bi v prihodnji sezoni ohranili oziroma še povečali število gostov v letoviščarskih krajih naše dežele.

Zadnja vest glede trgovske srednje šole v Gorici

Na četrti strani beremo, da letos ne bo 4. razreda na trgovski srednji šoli v Gorici, ker se ni vpisal noben učenec. Zadnja vest, ki smo jo prejeli, pa ve povedati, da bo poleg petega odprt tudi 4. razred, ker so se vanj vpisali 4 učenci.

Dr. Drago Štoka, dosedanji tajnik Slovenske skupnosti, je prepričan, da bo kljub morebitnim notranjim premikom v sami skupnosti Slovenska skupnost ostala zvesta svojim osnovnim načelom: da mora slovenska manjšina imeti svojo lastno in neodvisno politično predstavništvo, ki naj pred javnostjo tolmači potrebe in zahteve Slovencev ter da mora Slovenska skupnost še naprej rasti in se razvijati v demokratičnem duhu s pestro ideološko razvejanostjo, a istočasno odklanjati vsak poskus totalitarizma ali oživljanja fašizma.

Kot odmaknjeni opazovalci lahko samo ugotavljamo, da je dosedanje delo in nastopanje Slovenske skupnosti bilo odločilnega pomena za celotni naš narodni obstoj. Kljub neštetim težavam, ki po drugi strani izpričujejo življenjskost Slovenske skupnosti, je obstoj te naše predstavniške organizacije bistvenega pomena za nas vse. In taka bo ostala tudi v bodoče. Zato želimo vsem zborovalcem, da bi se polnoštevilno udeležili tega jubilejnega zborovanja, ko poteka deset let od ustanovitve Slovenske skupnosti, ter določili mejnike bodočega dela in izvolili nove organe.

Raziskovanje narave vodi k Bogu

Dr. Dočenko je bil več let vodja laboratorija za jedrske sile na univerzi v Kijevu. Leta 1966 so ga sovjetske oblasti poslale v Kanado, kjer naj bi vohunil za Rusijo, pa je izrazil priloženost in zaprosil za politični azil. V nekem razgovoru je ta strokovnjak v jedrski fiziki dejal, da je pri svojih raziskavanjih narave prišel do spoznanja, da »svet vzdržuje neka nematerialna moč.« Svoboda v raziskovanju, kot je mogoča v zapadnih deželah, bo prej ali slej pripeljala znanstvenike do ugotovitve, da vse vesolje vodi in ureja Bog.

Slovenske srednje šole v Gorici v novem šolskem letu

Stanje na goriških slovenskih srednjih šolah je v letošnjem šolskem letu naslednje:

Enotna srednja šola: V 1. razredu sta vpisana skupno 102 dijakov: 58 dečkov in 44 deklic. Upajo, da bodo imeli pet odredkov. V 2. razredu je vpisanih 90 dijakov, 47 fantov in 43 deklet. V 3. razredu je 85 dijakov, 43 fantov in 42 deklet. V celotni enotni srednji šoli imajo letos 277 dijakov. Lani je bilo vpisanih 288 dijakov.

Slovensko učiteljske: 1. razred obiskuje 21 dijakov, 11 fantov in 10 deklet. V 2. razredu je vpisanih 5 dijakov, 2 fanta in 3 dekleta. V 3. razredu je 12 dijakov, 6 fantov in 6 deklet. V 4. razredu imamo 7 kandidatov, 6 deklet in 1 fanta. Skupno 45 dijakov, lani 31. V letošnjem šolskem letu je posebno poraslo število dijakov v 1. razredu učiteljske, lani jih je bilo 8, letos pa jih je 21.

Gimnazija-licej: 4. razred gimnazije obiskuje 14 dijakov, 10 fantov in 4 dekleta. V 5. gimnaziji je 13 dijakov, 9 fantov in 4 dekleta. V 1. razredu liceja je 10 dijakov, 5 fantov in 5 deklet. V 2. liceju 6 dijakov, 4 fantje in 2 dekleti. V 3. liceju je 7 dijakov, 2 fanta in 5 deklet. Skupno je vpisanih letos 50 dijakov in dijakinj, lani pa 41.

Tečaj za vrtnarice: Letos bomo prvič imeli tudi tečaj za šolske vrtnarice, ki se bo začel s 1. razredom. Vpisanih je 10 deklet.

Trgovska srednja šola: Na tej šoli je letos v 1. razredu 15 dijakov, 9 fantov in 6 deklet. V 2. razredu je 17 dijakov, 1 fant in 16 deklet. V 3. razredu pa je 12 dijakov, 5 fantov in 7 deklet. Poleg tega bo šola imela tudi 5. razred. Ministrstvo je namreč preklicalo prejšnjo odredbo in dovolilo, da ohrani šola tudi 4. in 5. razred. Ker se v 4. razred ni vpisal noben kandidat, tega razreda ne bo. Pač pa bo ostal 5. razred, v katerem sta dva kandidata, 1 fant in 1 dekle. Na trgovski srednji šoli je letos vpisanih 46 dijakov in dijakinj.

Nadškof Cocolin je odšel v Afriko

V ponedeljek 7. oktobra je goriški nadškof msgr. Cocolin odpoval v Afriko in sicer na Slonokoščeno obalo. Tja je moral iti, da uredi zadevo goriškega misijonskega centra, ki tam deluje. Pokazala se je namreč potreba, da se dosedanj misijonski center Kossou preuredi, ker ne odgovarja več dejanskim potrebam Cerkve na Slonokoščeni obali. Zdi se, da bodo center v Kossou opustili, ker je preveč oddaljen od glavnih središč in ker so se številni prebivalci odselili. Namesto tega bo goriška škofija prevzela skrb za kako drugo središče v tamkajšnji škofiji. Da se te zadeve preiščejo in se jim najde ustrezna rešitev, je bila potrebna osebnost navzočnost nadškofa Cocolina. Nadškofa spremlja vodja misijonskega urada v Gorici.

Ministrstvo za šolstvo zagotavlja nadaljevanje petega razreda trgovskega zavoda

Poslanec Dino Marocco je v telegramu Slovenski demokratični zvezi sporočil, da je ministrstvo za šolstvo zagotovilo nadaljevanje 5. razreda trgovskega strokovnega zavoda. V ta namen bo podvezelo potrebne stike z goriškim šolskim skrbnikom. Kot znano, je prejšnji teden SDZ poslala protestne brzojavke ministrom za šolstvo Malfattiju ter za dežele Torosu, pa tudi goriškemu poslancu Maroccu in se zavzela za preklic odlokov o prekinitvi 4. in 5. razreda.

Zbor »Lojze Bratuž« pri frančiškanskih slavnostih

Na vabilo kapucinskega samostana je mešani zbor »Lojze Bratuž« nastopil v četrtek 3. oktobra pri slovesni maši v kapucinski cerkvi v Gorici ob začetku slavnosti na čast sv. Frančiška. Zbor je med mašo izvajal skladbe Gallusa, Scarlattija, Mava in Tomca.

Goriški Slovenci na Brezjah

Slovenska župnija iz Gorice je v nedeljo 6. oktobra poromala k Mariji na Brezje. Spotoma smo se najprej ustavili v Kosezah pri Ljubljani, si ogledali krasno novo cerkev ter prisostvovali edinstveni in zelo doživeti otroški maši.

Iz Ljubljane smo prek slikovite Gorenjske dosegli Bled. Bilo je že precej jesensko in mrzlo vreme, a zelo lepo. Po

kosilu v Radovljici smo prišli zgodaj popoldne na Brezje. V cerkvi je bila ob 15. uri svetoletna pobožnost združena z mašo. Cerkev je bila nabito polna vernikov vseh starosti in slojev. Res lep pogled! Ob 16.30 smo pa imeli mi, goriški romarji, sv. mašo ob Marijinem oltarju. Msgr. dr. Močnik je ob evangeliju imel lep govor in priporočil v molitve naš misijon, ki bo prihodnji mesec.

Srečno smo se vrnili na noč domov, obogateni na spoznanju, da Mati božja na Brezjah slej ko prej varuje naše ljubljenstvo in ohranja njegovo vero.

Rupa

Drugače tiha Vipava je v noči med petkom in soboto od 4. na 5. oktober zaradi obilnega dežja silno narasla, prestopila svojo strugo ter zalila velike površine polja v okolici Mirna, Rupe, Peči in Sovodnj. V Mirnu je v spodnjem koncu vasi poplavlila cesto ter za nekaj časa ustavila ves promet, ki je usmerjen na kraško planoto in narobe.

V Rupci pa je narasla voda zalila celo spodnje prostore nekaterih hiš ter tako povzročila prizadetim vaščanom precej sitnosti in preplaha. Pri tem se je spet izkazala pripravljenost sovaščanov, pomagati tistim, ki so bili v stiski.

Pa je v soboto posijalo sonce, zapihala je burja in voda se je počasi vrnila v svojo strugo. Seveda je pa škoda zlasti na poljih kar precejšnja. Ljudi je ta poplava presenetila, saj je bila zadnja takih razmerij pred več desetletji.

Drugače pa v naši vasi življenje skoro nezaznavno poteka. Zato smo kar z veseljem prisluhnili zadnji nedeljo pri sv. maši naznanilo, da se bo domačin Ivo Tomažič v kratkem poročil. Ivo je sin zveste rupenske pevke, ki z vzorno požrtvovalnostjo sodeluje pri zboru že od vsega nastanka.

Ivo Tomažič si je šel iskat nevesto onstran meje. To je pri nas postalo že nekaj običajnega, kakor je postalo običajno, da se naše Slovenke iz obmejnih vasi v Italijo poročajo z ne-Slovinci.

Teško je reči, kaj je temu vzrok: ali naša dekleta ne marajo slovenskih fantov in so ti prisiljeni zateči se po ženo v sosednjo Slovenijo ali pa se naša dekleta zato poročajo s tujerodci, ker se domači fantje zanje dovolj ne zanimajo in bi ta-

ko morale ostati same.

Menimo pa, da je eden vzrokov pomanjkanje zdrave družabnosti po naših vaseh. Fantje si jo iščejo v Sloveniji in se tam seznanijo z dekleti. In dekleta? Če bi bilo med nami več družabnih prireditve, bi morda dobile moža med nami.

Prav zato se toliko prizadeva naš domači pevski zbor, da bi zajel v svoje vrste čim več mladega rodu. Le žal, da mnogi ta zbor prezirajo in mu stavijo ovire pri njegovem delu.

Andrej Gabršček dobi doprnsni kip

V nedeljo 13. oktobra ob 10.30 bo v Novi Gorici slovesno odkritje doprnskega kipa zaslužnemu slovenskemu možu, borcu za pravice goriških Slovencev, časnika, založniku in politiku Andreju Gabrščku (1864-1938) pod pokroviteljstvom časopisnega založniškega podjetja »Soča« v Sempetru pri Gorici. Slavnostni govornik bo dr. Fran Vatovec, vseučiliški profesor iz Ljubljane.

Gabršček se je rodil v Kobaridu leta 1864. Bil je po poklicu učitelj, a je kmalu pustil ta poklic in se popolnoma posvetil časnikarstvu. Leta 1889 se je preselil v Gorico in prevzel urejanje in izdajanje lista »Soča«, ki jo je potem urejal skoraj nepretrgoma do maja 1915, ko je Italija napadla Avstrijo.

Zgodovinarji označujejo Gabrščka in njegovo »Sočo« za fenomen, za nekaj izrednega in edinstvenega. V »Soči« in tudi v drugih listih je Gabršček neusmiljeno udrihal po avstrijskih oblastnikih in po metodah njihovega vladanja, ki je bilo za Slovence na splošno krivično. Zavzemal se je za vso odločnostjo, da bi vlada dala našemu življu na Goriškem vse pravice, ki so potrebne za razvoj naroda na vseh poljih javnega življenja: na političnem, gospodarskem in prosvetnem. In njegov neizprosni in neustrašeni boj je rodil uspeh za uspehom. Slovenstvo v Gorici je rastle in dosegalo zmago za zmago.

Gabrščekov klic in njegovo geslo »Svoji k svojim!«, ki ga je Gabršček dosledno in neustrašno razglašal v svojih listih, je padalo na rodovitna tla, kljub temu da so policijske oblasti to geslo povsod zatirale in plenile »Sočo« in »Primorca«, ki sta pozivala Slovence, naj kupujejo le pri domačih slovenskih trgovcih in naj se izogibajo italijanskih trgovin, kjer nas ne marajo.

Postavitev Gabrščkovega doprnskega kipa je pripravil neutrudni Klub starih goriških študentov. Klub ima v načrtu slično počastitev spomina še drugih zaslužnih Goričanov, ki so se skupno borili z Gabrščkom in z njim sodelovali.

Umrli je čedadski župan

V noči od sobote na nedeljo 6. oktobra je umrl v čedadski bolnišnici senator Guglielmo Pelizzo, župan Čedada. Učakal je 70 let.

Doma iz Fojde (Faedis), vasi ob vznožju Terskih hribov, se je že mlad posvetil politiki. Stopil je v vrste italijanske ljudske stranke (Partito popolare), ki jo je ustanovil don Luigi Sturzo v letih po prvi svetovni vojni. Istočasno je dokončal univerzo in postal odvetnik. Ko je fašizem razpustil vse stranke in se posvetil svojemu poklicu. Po zadnji vojni je bil med prvimi, ki so skupaj z rajnim Tessitorijem obnovili nekdanjo stranko italijanskih katoličanov v Furlaniji. Na listi Kršćanske demokracije je bil izvoljen v razna predstavništva, dokler ni leta 1951 postal župan v Čedadu. Na tem mestu je bil zmeraj znova izvoljen in ostal župan do smrti. Poleg tega je leta 1953 postal senator. Kot tak se je v Rimu precej uveljavil in bil trikrat imenovan za podtajnika v obrambnem ministrstvu.

Poleg te državne politike se je zlasti posvečal domačim zadevam svoje čedadске občine in za njen napredek veliko prispeval. Kot dolgoletni senator v Nadškofskih dolinah bi bil moral kaj več napraviti za ta del svojega volivnega kroga. Toda beneški Slovenci niso imeli v Pelizzu tistega zagovornika, ki bi ga morali imeti.

Namesto umrlega senatorja Pelizza je stopil na njegovo mesto nekdanji goriški župan Michele Martina. On je namreč na volitvah prejel največ glasov za pokojnim senatorjem Pelizzom. Na ta način ima sedaj Gorica enega zastopnika več v rimskem parlamentu.

Cerkveno imenovanje

Za novega župnika tržaških bolnišnic je bil imenovan msgr. Nereo Beari. Novi župnik je Tržačan, duhovnik od leta 1940. Zadnjih dvajset let je bil vikar v stolnici sv. Justa in katehet na višji srednji šoli »A. Volta«.

OBVESTILA

Maša za cerkveno edinost bo v ponedeljek 14. oktobra v cerkvi sv. Ivana v Gorici.

V Marijinem domu, ul. Risorta 3 bo na misijonsko nedeljo, 20. oktobra, Marjan Jevnikar pokazal svoja filma: Letošnji tabor skavtov v Logu pod Mangartom in ob 60-letnici pisatelja Borisa Pahorja: prizori iz njegovih del. Na programu bo še drug lep film. Poleg tega bo bogat srečlov. Vse darove bomo uporabili za slovenske misijonarje. Vljudno vabljeni. Začetek ob 17.30.

Tržaška Vincencijeva konferenca priredi v nedeljo 13. oktobra svetoletno romanje na Vejno. Msgr. Natal Silvani bo ob 16.30 daroval sv. mašo. Pristrčno vabimo vse člane, sodelavce in prijatelje, da se romanja udeležijo. Bo priložnost za svetoletni odpustek. Avtobusi vozijo s trga Oberdan ob 14.10 in 15.20.

Zborovska revija Zveze cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem bo letos 24. novembra ob 17. uri v Kulturnem domu v Trstu.

Bazovica. Gledališka kostumerka Slov. gledališča Marija Vidav razstavlja svoje slike slovenskih narodnih noš v Slomškovem domu. Odprte razstave bo v petek 11. oktobra ob 20.30 ob proslavi 10. obletnice Slomškovega doma.

DAROVI

Za tiskovni sklad Katoliškega glasa: namesto cvetja na grob matere g. Mirka Mazora poklanja Vinko Levstik iz Rima 10.000 lir, g. župniku pa izreka globoko sožalje; Ivanka Piščanc, Trst, 1.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: v spomin na pokojne starše N. N. 20.000; Robert Cej 7.000 lir.

Za slov. Vincencijeva konferenca: V. K. 5.000; kolegica dr. Ksenija Levak v počastitev spomina dr. Pie Germani roj. Campaniali 5.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Antonija Majlič ob peti obletnici smrti moža Franca 5.000; mama daruje 10.000 lir za obletnico smrti sina Stelia Giovannini.

Za rojansko cerkev: Francka Rudež ob smrti Pine Ukmar 1.000 lir.

Za Slomškovo dom v Bazovici: Marta Mužina v spomin pok. mame 5.000; Marija Ražem ob deseti obletnici Slomškovega doma 10.000 lir.

Za slovenske misijonarje: Terezija Bucik v spomin pok. Terezije Ferluga 5.000 lir. Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

V nedeljo 13. oktobra ob 16.30 bo nastopil na povabilo Zveze slovenske katoliške prosvete v Katoliškem domu v Gorici koroški mešani zbor »Jakob-Petelin Gallus«

s koncertom

predvsem koroških narodnih in umetnih pesmi. Vstopnina: odrasli 700, dijaki 300 lir. Vsi pristrčno vabljeni!

NOVICE IZ SLOVENIJE

V LJUBLJANI OBSOJENI STUDENTJE

Zadnji teden septembra je bila pred okrožnim sodiščem v Ljubljani obsojena skupina petih študentov na zaporno kazen desetih mesecev. Razlog obsodbe je bila sovražna propaganda. V skupini sta bila dva študenta iz Beograda, eden iz Zagreba in dva iz Slovenije in sicer 25-letni Darko Strajn in 27-letni Vinko Zalar. Vsi obsojeni študentje so bili vpisani na filozofski fakulteti. Prekršek so zagrešili v preteklem januarju, ko so pripravili posebno resolucijo, katero so mislili poslati v debato vsem študentom filozofskih fakultet v Jugoslaviji. Te ga pa niso napravili, ker so komunisti na fakulteti to prej preprečili in jih ovadili sodišču.

Ali se na jugoslovanskih fakultetah ne sme več javno in svobodno debatirati?

Odkritje spominske plošče dr. Brezniku

V nedeljo 29. septembra so na rojstni hiši v Ihanu pri Domžalah odkrili spominsko ploščo dr. Antonu Brezniku. Dne 26. marca letos je namreč minilo trideset let od smrti tega velikega Slovenca, ki je bil vzoren duhovnik in zelo pomemben jezikoslovec, slovničar in vzgojitelj. Ploščo sta postavili Slavistično društvo Slovenije in Kulturna skupnost Domžale. Odkritju so med drugimi prisostvovali udeleženci občnega zbora slovenskih slavistov, ki je bil tiste dni v Ljubljani. O

Brezniku je izšla tudi zelo pristrčna razprava v knjigi, ki jo je letos ob 750-letnici Ihana uredil Stane Stražar. Naslov knjige je Svet pod Taborom. Kronika Ihana.

Imenovanja v bogoslovnem semenišču v Ljubljani

Za prorektorja bogoslovnega semenišča v Ljubljani je bil imenovan Vinko Vegelj, bivši dekan v Črnomlju. Rektor dr. Janez Oražem ohrani naslov rektorja in zastopa semenišče. Posebej se bo posvetil šestoletnikom, ki bodo stanovali v stolnem župnišču.

Ekumenski simpozij v Mariboru

V prostorih ljubljanske teološke fakultete v Mariboru so v dneih od 23. do 26. septembra priredili ekumenski simpozij, na katerem so sodelovale vse tri jugoslovanske teološke fakultete: katoliški iz Zagreba in Ljubljane ter pravoslavna iz Beograda. Razpravljali so o pastoralnih problemih kristjanov v Jugoslaviji v zvezi z zakramenti, posebno s sv. Evharistijo.

Kongres o cerkveni glasbi

Od 26. do 29. septembra je v Vicenzi bil 21. kongres italijanskega združenja sv. Cecilije. Na kongresu so razpravljali o vprašanju, kako naj cerkvena glasba in petje služita evangelizaciji.

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 22.45.

Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Šport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 13. do 19. oktobra 1974

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »V družini«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 Orkester proti orkestru. 16.00 Nedeljski koncert. 16.30 Sport in glasba. 17.30 »Strahovi«. Drama. 19.15 Znani motivi. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika. 22.10 Sodobna glasba. 22.20 Pesmi za vse okuse.

Ponedeljek: 11.35 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Baročni orkester. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi. 22.15 Glasba v noč.

Torek: 11.35 Pratika. 12.50 Medigra za pihala. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 18.45 Revija orkestrrov. 19.10 Ksaver Meško. 19.25 Za najmlajše. 20.35 Beethoven: »Fidelio«, opera. 22.30 Nežno in tiho.

Sreda: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncert. 19.30 Zbori in folklor. 20.35 Simfonični koncert. 21.55 Pesmi brez besed.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Skladatelji in njihovo dopisovanje. 19.10 Italijansko gledališče v Ljubljani. 19.25 Za najmlajše. 20.35 »Amaryllis«, drama. 21.35 Baročna glasba brazilskih avtorjev. 21.50 Sprostitve ob glasi.

Petek: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Sodobni ital. skladatelji. 18.55 Motivi iz filmov. 19.10 Pripovedniki naše dežele. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert. 21.55 V plesnem koraku.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 »Anton Mahnič«. 19.20 Pevska revija. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Odskočna deska«. 21.30 Vaše povelje.

LJUBLJANSKA TV

Spored od 13. do 19. oktobra 1974

Nedelja: 9.30 Svet v vojni. 10.20 Otroška matineja. 12.05 Nedeljsko popoldne. 18.20 »Vidocq«, film. 20.00 »Clovek in pol«. 21.00 Sremska Mitrovica. 21.30 Sportni pregled.

Ponedeljek: 17.30 Fant in očala. 18.15 Na sedmi stezi. 18.45 Dojemanje sveta in sporazumevanje. 20.00 »Pozabljeno jabolko«, drama. 21.40 Kulturne diagonale. 22.10 Sportna akrobatika.

Torek: 17.30 Okrogle o Veržejih. 18.15 »Življenje v gibanju«. 18.45 Zdravo, mladi! 21.00 »Whiteoaki z Jalne«.

Sreda: 17.30 Zgodba o deklici Margeriti. 18.15 Po sledeh napredka. 20.00 »Zgodba o Pavlu in Pavli«, film. 21.45 Miniature: Frank Ifield.

Četrtek: 17.55 Slika. 18.20 Svet v vojni. 20.00 »Ura nemščine«. 21.10 Četrtekovi razgledi. 21.40 Narodni balet s Kube.

Petek: 17.10 Gospodična Godall in divji šimpanz. 18.15 Srečanje oktetov. 18.55 Dožetki svetovne znanosti. 20.45 »Bela eksplोजija«, film.

Sobota: 14.25 Nogomet Radnički : C. zvezda. 17.40 Fantje treh dolin. 18.30 Disneyev svet. 20.00 Skrita kamera. 20.40 Barbra Streisand. 21.35 »Gigot«, film.

Misijonska nedelja 1974. Letos je vsoljna Cerkev praznuje 20. oktobra. Kot prejšnja leta bomo tudi letos izdali brošuro »Misijonska nedelja 1974« z zanimivo vsebino. Cena izvoda bo 200 lir. Gospodom dušnim pastirjem svetujemo, naj vernikom delijo brošuro gratis, izvode pa plačajo iz nabirk, ki bodo ta dan. Menimo, da je brošura, ki se da darovalcem gratis, najlepše priznanje za njih velikodušnost. Gospodje s Tržaškega naj brošuro dvignejo v knjigarni Fortunat v Trstu, z Goriškega pa naj jo dvignejo na upravi našega lista.

OGLESI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo